

La llengua

Catalunya va viure gloriosament molts segles sense la llengua dels castellans, i podria anar-ne vivint molts més parlant i fent-se escoltar en la llengua pròpia.

El sol fet d'haver nascut a Catalunya i ésser fill de pares catalans no és suficient per a dir-se català. Ésser català és una opció, una tria. És acceptar el fet de la catalanitat fins a la darrera conseqüència. Qui no l'accepta no és català. Les guilles i els escurçons també poden haver nascut a Catalunya, però no per això són específicament catalans. Pertanyen a la fauna mundial. Els catalans que no s'accepten a si mateixos com a tals, nascuts a Catalunya però que no parlen, ni pensen ni actuen en català, no són catalans. Pertanyen a la fauna "espanyola".

Després de la ridícula castellanització de la part més indigent de la nostre burgesia, podem dir que avui, a Catalunya, la llengua castellana, és una idioma de classe: la classe burgesa i la classe dominant. Sense deixar d'ésser, però, l'idioma de la vulgaritat.

Val més un murcià parlant català que deu mil catalans parlant castellà.

Per a un murcià, parlar català és un enriquiment. Per a un català, parlar habitualment en castellà és l'acceptació d'una injustícia, la rendició total, la degeneració.

Tot immigrant que s'ha establert a Catalunya per treballar-hi *té dret* a esdevenir català. Quan nosaltres els parlem solament en castellà els dificultem l'assoliment d'aquest dret.

Per a una gran quantitat d'espanyols, una paraula en català és la pitjor de les blasfèmies.

La llengua catalana és avui una arma política bàsica. Potser, de moment, l'única. Parlar català és resistir. L'idioma és l'instrument de la supervivència.

Qui s'ha domiciliat a Catalunya i *no vol* entendre el català és un enemic. I no mereix altre tracte que el d'enemic.

En reclamar l'oficialitat del català als Països Catalans no fem injúria a ningú. La injúria ens la fan els qui ens neguen aquest dret a casa nostra mateix.

Matar un idioma és un crim de lesa humanitat. És un atemptat a la cultura universal.

Si conservem els arxius, els vells pergamins polsosos, si omplim els museus amb testimonis revellits de civilitzacions preterites, si les llengües mortes i les cultures del passat són estudiades àvidament, és molt més interessant de conservar les cultures vives, quan encara hi som a temps. És inhumà de venerar les mòmies enfades de l'avior i occir els valors espirituals vivents, justament en aquest temps en què els valors espirituals són més necessaris que mai. Aquesta és la trista efectivitat de l'Estat espanyol, bàrbar i genocida: matar homes i pobles per poder celebrar després funerals i reconstruccions folklòriques.

La UNESCO exhibeix un film per mostrar els treballs de l'entitat internacional per salvar monuments arquitectònics i obres d'art del passat, siguin al lloc que siguin. Diu, amb raó, que tot el que és cultura pertany a tota la humanitat.

Què fa la UNESCO per conservar les cultures minoritàries vivents encara, però votades a l'extermini pels grans Estats unitaris i centralistes?

Matar un idioma és assassinar una cultura, i matar una cultura és un crim de lesa humanitat. Aquest és, entre altres, el crim de l'Espanya tradicional, portada amb Franco al paroxisme de la criminalitat.

L'Estat espanyol té l'obligació de vetllar per la conservació i foment dels béns de tot ordre inclosos en l'àrea de la seva potestat; per tant, no té cap dret a erigir-se en escarceller i botxí d'una llengua i d'una cultura, la defensa de les quals li és encomanada, si no de dret, almenys de fet.

Per això mateix els catalans tenim el dret i l'obligació d'exigir a l'Estat espanyol, independentment de tota situació política, el reconeixement de l'oficialitat plena i efectiva de la llengua catalana en tot el territori dels Països Catalans, com a garantia de la conservació i foment de la cultura catalana.

Independentment de tota política, un idioma és un valor humà que cal conservar per damunt de tot. Una llengua és l'expressió insubstituïble d'una cultura. Tota cultura té necessitat essencial –i, per tant, té el dret indiscutible– d'expressar-se en el seu vehicle normal. Una cultura muda és una cultura morta; una cultura traduïda és una cultura falsificada. La cultura catalana expressada en castellà seria el rèquiem per a una cultura.

La literatura castellana feta per catalans ha estat des de Boscà fins a l'Ors, una literatura satèl·lit, que ben poc favor ha fet a les lletres castellanques, i cap favor a llurs autors, homes satèl·lits al capdavant.

A l'època de la decadència catalana, mentre la noblesa emigrava a la cort i els mancats de sempre escrivien en castellà, el poble dansava i cantava en català, treba-

llava i lluitava en català, pregava i renegava en català. Tots els “Boscans” miseriosos no tingueren res a veure amb aquest poble. Feien una poesia emigrada, sense arrels, de cara només a una inassolible fama cercada amb ropatges forasters. Cap d’ells no parlà al poble ni parlà en nom del poble. Mai no tingueren cap representativitat a Catalunya. Mentrestant el poble gaudia amb els versos i acudits vallfogonescos, s’expressava en les cançons populars i els romanços de cec, i pregava amb parts de rosari i amb goigs del a Mare de Déu i dels sants.

Gràcies a aquest poble perfidiós a mantenir-se català, i gràcies als seus anònims versaires, el món ha pogut després conèixer un Verdaguer i un Guimerà, la humanitat s’ha estalviat de perdre el tresor d’un idioma i nosaltres podem parlar una llengua que és *la nostra* i de ningú més. Podem estimar i treballar en català, podem pregar o renegar en català, tot i que els nostres estimats *protectors* ens provoquin només a renegar.

No n’hi ha prou per a Catalunya d’assolir un grau de cultura i de civilització notable. Cal que aquesta cultura i aquesta civilització siguin catalanes. Cal fer homes i fer catalans; fer un poble i un poble català. Això és previ a tota acció política.

Parlant i pensant en català, una llengua d’àrea tan limitada hem esdevingut el poble més europeu i progressiu de la Península. Parlant i pensant en “español” esdevindríem un trist apèndix provincià d’una Espanya troglodita.

Per a Catalunya, catalanitzar-se és el progrés, espanyolitzar-se, la reculada.

Els catalans que han desertat de llur idioma, en el fons, tan fàstic deuen fer als catalans restants com els mateixos castellans. Són homes disminuïts. No serveixen ni com a catalans ni com a *espanyols*. Inútils totals.

Els Països Catalans, dins l’Estat espanyol no tenen dret a exigir *menys* que la oficialitat efectiva i plena de la llengua en llurs territoris, àdhuc en alguna contrada on sigui parlada minoritàriament. Oficialitat, no de pura proclamació com acostuma afer la inefable Espanya, sinó *amb els mateixos drets que avui té en aquests Països la llengua dels espanyols*; protecció estatal, ús en l’ensenyament, relacions oficials i públiques, ús sense permisos previs a la televisió, ràdio, premsa, espectacles, etc.

Això potser molestarà els no catalans que exerceixen –abusivament– càrrecs oficials a casa nostra i “no se dignan ver nada”, com el personatge de Baudelaire. Els diem que, si no els plau, se’n tornin a casa seva. Nosaltres som a casa nostra. I, és que a casa nostra mateix hem de d’èsser *menys* que no pas ells?

En d’altres temps que la llengua parlada ho era tot, un idioma podia passar-se de l’oficialitat. Avui, amb tant de paper imprès, amb tanta burocràcia, amb tants mitjans de divulgació massiva sense el reconeixement oficial un idioma és un debat

sempre en una defensiva desesperada. Negar a un idioma l'oficialitat és condemnar-lo a mort.

Totes les protestes espanyoles d'amor als Països Catalans i a la cultura catalana, sense el reconeixement del nostre idioma com a oficial són per a nosaltres una blasfèmia i un insult.

Trist destí el d'Espanya d'ésser l'assassí d'un idioma, d'una cultura, d'un poble.

L'entrada de la llengua dels castellans a Catalunya s'ha produït per una sèrie de trencaments en la vida nacional del nostre poble, i cap d'aquests trencaments no s'ha fet sense violència: el trencament dinàstic amb Ferran d'Antequera i la lluita subsegüent per imposar el Dictat de Casp; la fi de l'Estat Català a mans de Felip V; i la fi de l'Estatut d'Autonomia, pel Dictat de l'any 1938, amb què Catalunya hagué de pagar una guerra –com després hagué de pagar la pau– de la qual no n'era pas més culpable que la resta dels pobles de l'Estat espanyol. Segurament que n'era molt menys que d'altres.

Abans de la guerra 1936-39 Catalunya era totalment catalana, si n'excloem petits nuclis d'immigrants en curs d'integració, i l'element militar i de l'administració estatal. Pels carrers només sentíeu parlar català. Us podíeu adreçar a qualsevol conegut en català segurs que us contestaria en la mateixa llengua. Als temples la predicació era arreu. Barcelona inclosa, en català. Calgué occir prèviament un milió de ciutadans de la Península i privar dels drets polítics i humans els milions de supervivents i als qui anaven venint al món, perquè l'Estat espanyol pogués dedicar-se folgadamente a la colonització i espanyolització de Catalunya.

Els defensors de la "España una" no volen adonar-se que ells han estat els creadors del problema català. No saben –o no volen saber– que la substitució idiomàtica del català pel castellà, agressió que ens fereix en carn viva, ha estat el principal creador i mantenidor del problema i el que ha emmetzinat les relacions mútues en tots els camps.

Els castellans han fet de llur idioma un instrument d'asserviment polític. Els catalans hem fet del nostre un instrument de llibertat.

El català que ha abdicat el seu idioma ja ha renegat d'una possibilitat bàsica d'alliberament. Ja és un disminuït, un inútil en el camp de la palestra cívica.

L'Estat espanyol ha convertit un fet natural i històric, com és la realitat viva d'un idioma, en qüestió política. Si no hagués realitzat aquesta i d'altres agressions –però sobretot aquesta– avui ni ningú no discutiria la unitat. Però en la ment dels espanyols sembla que Espanya hagi d'ésser necessàriament un camp de concentració d'homes i pobles.

La descatalanització violenta de Catalunya és una acusació cruel i palesa contra la genocida Espanya, pel seu intent criminal de destruir un valor espiritual i humà que està obligada a conservar i acréixer. “Caín, què n’has fet del teu germà?”

Els espanyol diuen que cohibeixen la llengua catalana perquè nosaltres n’hem fet un instrument de política separatista. Això és una fal·làcia. [Advertim de passada que cada poble és lliure de separar-se o no de qui sigui.]

Els van començar a perseguir la llengua catalana des del primer moment, des del Decret de Nova Planta i des del jacobinisme del segle passat, molt abans de la nostra Renaixença literària i molt abans del catalanisme polític.

Foren ells, per tant qui va fer de l’idioma una qüestió polític.

L’última fal·làcia patentada per l’assimilisme espanyol és l’anomenat “bilingüismo de Cataluña”. Volen fer-nos creure que els catalans parlem *naturalment* dos idiomes, com si fóssim fills de moltes mares... o de molts pares. No volen veure que una cosa és la llengua natural i l’altra la llengua *injectada*.

Els ens imposen llur idioma en nom d’Espanya, en nom d’un mite. Nosaltres els el rebutgem en nom de l’home, de l’home català que té uns drets concrets i determinats. Entre Espanya i l’home, la tria és clara: l’home. Que se salvi l’home i que es foti tot plegat.

Catalunya no és un país bilingüe. Passa que avui hi coexisteixen dues comunitats diferents, una autòctona, sobrevinguda l’altra, cadascuna amb el seu idioma propi.

A la llarga les dues comunitats s’hauran de fondre en una. La nova comunitat resultant ha d’ésser la mateixa comunitat catalana històrica adaptada a una situació novella. O els assimilem o ens assimilen. La invasió, si nosaltres volem, representarà a la llarga un procés ascensional de Catalunya, no una reculada a la nostra prehistòria nacional ni una barreja dissolutòria. La nova comunitat serà catalana o no serà comunitat. Catalunya serà catalana o no serà.

L’idioma matern no solament és una forma de parlar, sinó sobretot una manera de pensar i àdhuc una manera d’ésser. Quan sabem bé un idioma que no és el propi el parlem, no tenim necessitat, és cert, d’anar traduint penosament paraula per paraula. Allò que anem traduint són més aviat uns conceptes, unes reaccions davant les realitats, una manera pròpia de sentir-les i d’interpretar-les, de vegades intraduïble. Ens traduïm nosaltres mateixos. Ara, quan aquesta traducció es fa en menyspreu i

rebuig de l'idioma propi, arriba a traïció. Només els qui no són res poden intentar de renegar d'allò que haurien d'ésser.

El català descatalanitzat, tant si se n'adona com no, arrossega tota la vida un complex, un conflicte íntim.

Un espanyol a Catalunya, negant-se a parlar català diu: "hablo como quiero". No és veritat. No parla com vol. Parla com pot i encara gràcies.

L'espectacle més depriment del món és de veure un català que parla castellà, llevat del cas, d'una necessitat manifesta. I el més repugnant és el d'un català els fills del qual només han après la llengua dels espanyols.

La conveniència del manteniment de la llengua catalana no és, per als catalans, solament un afer de cultura. És també una qüestió de dignitat i d'utilitat pràctica.

La llengua catalana és l'expressió d'un poble que sent la llibertat, l'expressió d'una mentalitat franca i oberta –europea. Mentre parlarem i pensarem en català serem europeus.

Un idioma és un instrument de pensament i de treball. Un idioma crea uns psicologia i és, per això mateix, un element modificador del caràcter d'un poble. Per això l'idioma català és, no solament la manifestació de la nostra manera d'ésser, sinó la garantia que persistirem essent tal com som, la garantia del *som i serem*.

Catalunya, tot i el fre de l'Estat espanyol, ha assolit un grau envejable de cultura i civilització. Aquest progrés l'hem fet parlant, pensant i treballant en català. Pensant i parlant en català ens hem posat al davant dels pobles peninsulars. Pensant i parlant en castellà esdevindríem a la llarga un vilíssim i endarrerit apèndix provincial.

El dia que ens hauran convençut que hem de parlar en castellà ja ens hauran fotut definitivament.

Els catalans tenim *el dret* de parlar en català. Oblidem sovint, però, que tant com un dret hi tenim *una obligació* indefugible.

Només l'idioma propi tradueix plenament l'home que cadascú porta dins. Qui parla la pròpia llengua es manifesta folgadamente tal com és, amb un segell inconfusible de distinció personal. Qui parla una llengua que no és la pròpia sol manifestar-se com un inferior, sempre amb poca o molta indignència. Per això només pot prescindir de l'ús de l'idioma propi qui no porta dintre seu un home, un caràcter amb exigència de manifestar-se, el castrat en l'esperit, el que accepta d'ésser mutilat en el membre més viril de tots: la llengua.

Per a un català d'avui la fidelitat a l'idioma és la fidelitat bàsica. És una fidelitat a si mateix, sense la qual no serà capaç, de cap altra fidelitat.

Escriure i editar en català avui, en plena ofensiva anticatalana d'Espanya, és importantíssim, no solament per a les generacions actual, sinó de cara al demà.

Suposem que, ofegada per la pressió adversa a què es veu reduïda, per la invasió i pels mitjans de comunicació de masses abassegadors de què disposa l'Estat opressor, la llengua catalana arribés a desaparèixer.

Els estudiosos de demà no s'explicarien com una llengua que en plena persecució es mostrava tan puixant hagués desaparegut. Aleshores només podrien trobar-hi una explicació principal: l'acció genocida persistent de l'Estat espanyol.

Els qui avui escriuen i editen en català donen a la història un testimoni de catalanitat. Són el verb d'un poble que no vol morir.

I són l'acusació definitiva contra la mala sang espanyola.

Ens diuen que el castellà no és castellà sinó "español". És clar, no essent els catalans castellans, no tindrien per què parlar castellà. Ara, essent espanyols –diuen ells– el "español" és la llengua de tots.

Sofisma subtil i mal intencionat. Deixem ara de banda si som espanyols o no. El cert és que no som "españoles".

El castellà, per "español" que en diguin, no deixa d'ésser la llengua dels castellans, i no ha estat mai la nostra. Que ells en diguin castellà o espanyol se'ns en fot. Sabem que no és la nostra llengua, que ens la imposen i que amb ella proven de destruir la nostra. La llengua dels castellans instrument d'un genocidi. Han fet de la seva llengua un idioma militaritzat. "La lengua alférez", com va qualificar-la exactament Pemán.

Que els lleonesos o els aragonesos o el qui sigui hagin abandonat llurs idiomes originaris ho deplorem profundament com a homes i com a catalans, per la riquesa espiritual que han escamotejat a la humanitat però és cosa d'ells. No en som responsables. Nosaltres, però, no ens vendrem el nostre tresor. Si de cas ens el robaran, ens el destruiran. Aquest sembla ésser el màxim i trist destí de la trista Espanya: el genocidi de les cultures peninsulars no castellanés.

El fet que els aragonesos o els lleonesos, gent que antigament tenien idioma propi, avui parlin castellà no diu res per al nostre cas. Més aviat és un exemple repel·lent d'allò que els catalans mai no hem de fer. Si ells es van vendre el tresor d'una llengua i d'una cultura autòctones pel plat de lleties d'una llengua forastera, és cosa seva, tot i que ens dol.

En aquest cas trobem molt natural que, els convertits a la "castellanidad", del castellà en diguin "español", que és una fórmula còmoda de tranquil·litzar llur mala consciència per l'abandó d'una llengua autènticament pròpia. El seu cas, però, no és el nostre cas. Avui, castellans, aragonesos, lleonesos, andalusos i hispanoamericans poden tenir la llengua castellana com a pròpia *perquè no en tenen d'altra*, nosaltres, en

canvi, encara tenim la nostra, ben viva, tan viva que per fer-nos entrar el castellà han de cohibir-la intensament.

Si un dia els catalans arribàvem, com ho van fer ells, a abandonar totalment la nostra llengua per vestir-nos amb parracs aliens, segurament que també hauríem d'adoptar la disfressa "espanyola" per amagar les nostres vergonyes, per cobrir la nostra nuditat. Hauríem de dir-nos "espanyoles", i bon goig, puix que no hauríem estat capaços de mantenir-nos com a catalans.

L'home castellà per esdevenir espanyol avui no ha de canviar res, ni solament en l'idioma. El català, en canvi, per ésser "español" de debò, tal com ells el volen, ha de renegar d'un idioma, d'una mentalitat, d'una cultura, d'una personalitat, d'una història. Ha de renegar de si mateix. Així ho han decretat "ellos".

No ens enganyem. Quan Espanya cohibeix la llengua catalana i la bandeja de l'escola, dels mitjans d'informació i del a vida pública i oficial a Catalunya mateix, mentre ens la consent, i encara per força, en l'àmbit col·loquial, el seu objectiu és totalitari: es proposa la desaparició pura i simple de la llengua catalana.

Espanya aspira que Catalunya sigui com Aragó, que ja ni es recorda que mai hagués tingut idioma propi.

La llengua castellana serà sempre per nosaltres *la llengua dels castellans* i prou. No podríem fer-hi més ni ens dóna la gana de fer-hi més. Som a casa nostra i s'ha acabat.

Els catalans sabem estimar la llengua dels espanyols i totes les llengües, perquè totes són l'expressió d'uns valors humans insubstituïbles. Però quan una llengua d'aquestes esdevé instrument de colonització, si som homes hem de rebutjar-la. Amb tota l'ànima.

Espanya, que diuen que és la Pàtria de tots, admet els castellans tal com són. Però no ens admet als catalans tal com som. Amb quin dret ens imposa el canvi d'idioma? Amb l'únic dret que no mereix el nom de tal: el dret de conquesta, el dret del més fort.

El que ens revolta més, el que considerem més ofensiu és l'odiós insult paternalista de fer-nos entendre que llur imposició idiomàtica és un favor que encara els hem d'agrair.

No és un favor, que és agressió.

Però, per si fos favor, el paguem molt car. El preu és: la dignitat ciutadana i humana de cada català, la dignitat col·lectiva de tot un poble, la desculturalització del País, l'asserviment polític i una tributació pecuniària aclaparadora.

Ens ensenyen castellà, però, a fe de Déu que s'ho cobren! Per aquest preu – l'econòmic s'entén – podríem tenir una universitat de debò a cada capital de comarca.

Els joves contestataris de la cultura catalana poden avui atacar-la públicament. Són el paral·lel intel·lectual dels energúmens “Guerrilleros de Cristo Rey”. En canvi, si volen defensar-la de debò hauran de passar a la clandestinitat.

Per elegància moral haurien d’esperar, per a atacar la nostra cultura, uns temps en què aquesta pogués també defensar-se públicament amb totes les armes. Del contrari haurem de qualificar-los de *la generació covarda del mínim esforç*. Un subproducte més del a societat de consum.

Amb més expressions espanyols i plebees que no pas fraseologia noble; poc apta per als grans períodes sonors i per a les declamatòries adulacions cortesanes; amb més penjaments que gentileses, i sense l’aclaparador article neutre de les grans abstraccions deshumanitzadores, la nostra llengua és, bàsicament, una llengua de les classes populars. La llengua del *fotre* i les imprecacions. La llengua dels de sota. Llengua tractada per l’Estat espanyol amb la mateixa crueltat amb què són tractats els proletaris que la parlen.

Només els esnobs, per fer el merda, poden desertar de la nostra democràtica llengua i adoptar la llengua feudal, inquisitorial, retòrica, manaire i ordenancista dels castellans.

Si l’Estat espanyol no hagués cohibit mai la lliure expressió de la llengua catalana, segurament que el plet polític de Catalunya no s’hauria produït mai.

Moltes vegades només valorem un idioma per la seva utilitat pràctica immediata. Aleshores pot semblar a molts que, per a un català, la llengua dels castellans és més útil que la pròpia. Ens oblidem, però, que per a un home la primera utilitat, la bàsica, és d’èsser home. I només la llengua pròpia fa homes.

Un català no serà mai home si no comença essent un home català.

El capítol més trist de la història de Catalunya l’han escrit, sobretot aquests darrers temps, els pares catalans que han donat a llurs fills com a idioma familiar únic la llengua dels castellans, amb exclusió de la nostra. Això ja no és una deserció política, sinó una deserció humana. Si una deserció política pot tenir explicació, una deserció humana no en té mai. És sempre una degeneració.

En aquest cas, que es dona molt en matrimonis entre català i espanyola, els fills portaran cognom català, però ja no parlaran la llengua dels seus passats. No hauran conegut mai llur pare com a pare català. Seran fills seus carnals, però espiritualment són fills de pare desconegut. D’un pare inacabat, que haurà donat als fills la vida, però ha resultat impotent per a transmetre’ls l’esperit.

D’aquesta deserció del pare els fills n’aniran geperuts tota la vida. S’ha produït en ells un trencament amb la nissaga familiar, amb la cultura dels passats, que és la del país on viuen. Aquesta ruptura els converteix en fills de la immigració, en forasters al País.

El nen només aprendrà l'idioma dels espanyols i els mecanismes mentals que aquell idioma facilita. No pensarà ni sentirà com els altres nens, perquè un idioma és també un instrument del pensament i de l'afectivitat. Serà un nen inacabat i ple de complexos. No gaudirà de moltes de les opcions que fruïran els seus companys. Els pares l'han privat d'ésser català amb tots els avantatges que això comporta, i l'han confinat a ésser *només* castellà. Quan molts castellans intel·ligents tenen com un honor que llurs fills esdevinguin catalans normals.

Hi ha encara que, aprendre més d'un idioma dóna una gran agilitat mental i facilita d'aprendre'n d'altres. Els altres nens catalans tindran aquestes facilitats, però ell no. Els seus pares mateixos li n'han privat. Amb quin dret?

El castellà és avui l'idioma del mínim esforç. No cal patir-hi perquè l'aprenguin els petits. Bé prou que l'aprendran. El castellà s'aprèn sol com renegar.

Hi ha qui troba que el català és un idioma difícil. Tots els pobles intel·ligents i treballadors tenen un idioma difícil.

Voldríem que algú fes un estudi comparatiu entre els catalans que han restat fidels a l'idioma i els qui n'han desertat. Veuríem de quina banda han quedat la dignitat, la intel·ligència i la virilitat.

Planyeu els catalans que parlen castellà per distingir-se. Pobrets, no tenen altre motiu de distinció.

Una guerra armada pot destruir la civilització d'un país. Una guerra idiomàtica pot destruir-ne la cultura. Un exèrcit de soldats mata les vides individuals, una agressió idiomàtica pot matar l'ànima col·lectiva.

Contra l'agressió idiomàtica que practica l'Estat espanyol als Països Catalans totes les armes són legítimes.

L'home que no hagi sofert en la pròpia carn la persecució i el rebuig total del seu idioma no pot comprendre l'exasperació de l'home català que hagi pres consciència d'aquest fet. Per això els espanyols, encara que volguessin, que ja és demanar molt, no podrien comprendre'ns.

Un idioma no és de dretes ni d'esquerres, no és burgès ni proletari, no és feixista ni comunista. Ho serà, en tot cas, el poble que el parla perquè un idioma és l'expressió natural de tot un poble. I tot poble té dret a la seva expressió pròpia, al propi idioma, en tota mena d'activitats privades i públiques.

La interferència d'un idioma foraster en l'àrea natural d'un poble que ja té el seu idioma, i, encara més, la imposició de l'idioma foraster amb la persecució de l'idioma del país, és un criminal acte de guerra.

La defensa de la Nació catalana comença per la defensa de l'idioma català. El català que vol salvar Catalunya en espanyol, avui, és un traïdor o bé un pobre home.

La manera més eficaç de defensar la llengua catalana és parlar-la i escriure-la a tot drap. Car una llengua és, primàriament, per a ésser parlada. Sense això, tot el restant no passa d'un eixorc i suïcida "sano regionalismo" en profit de la colonització espanyola als Països Catalans.

Nacionalisme català. Idees i pensaments de Mossèn Josep Armengou, pàg. 137-151

